

Manel Serra sosté que la Torre de les Aigües de Girona era un «vas d'expansió»

L'exgerent del Consorci de la Costa Brava prepara un llibre per al 150è aniversari de l'abastament d'aigua a la ciutat

L'aigua no para de rajar mentre Manel Serra investiga la història de l'abastament a Girona.

GIRONA | D.B.

La Torre de les Aigües de Girona, una construcció del segle XIX que amb la seva alçada i estètica clàssica dóna caràcter al barri del Mercadal, no va servir per tenir un dipòsit d'aigua en altura per donar bona pressió a totes les aixetes de la ciutat, sinó que, segons sosté Manel Serra, exgerent del Consorci de la Costa Brava, hauria fet una funció de "vas d'expansió".

Manel Serra ha iniciat una recerca d'arxiu per investigar la història de l'abastament d'aigua a la ciutat, un aspecte poc estudiat, amb la intenció de publicar un llibre coincidint amb el 150è aniversari de la inauguració de la canonada que proveïa la ciutat des d'Aiguaviva. El 2019 farà 150 anys de la inauguració, el 1869, de l'arribada d'aigües captades a Aiguaviva.

Segons una de les conclusions de Serra, la Torre de les Aigües, edifici protegit i inclòs al catàleg historicoartístic de l'Ajuntament de Girona, es va construir al mateix moment que una nova tecnologia va permetre elevar l'aigua amb bombes elèctriques a través de canonades estanques.

Per tant, aquesta torre, que encara avui desperta la curiositat del transeünt, no es va dreçar per allotjar un dipòsit d'aigua en alçada, sinó que formava part de l'estructura d'un vas d'expansió per evitar una sobrepressió.

La torre permetia, amb un sistema de vasos comunicants, descomprimir la xarxa si hi havia excés de pressió, especialment si es produïa el temut "cop d'ariet" al moment d'aturar les bombes.

"Sospito que la Torre de les Aigües, construïda el 1899, no va arribar mai a funcionar com a dipòsit, però tampoc com a vas d'expansió", aclareix Serra, i argumenta que "la seva construcció va coincidir també amb l'invent de les vàlvules de retenció del retorn, que la van convertir en obsoleta".

Llicenciat en Econòmiques, Serra ha tingut una estreta relació professional amb el món de l'aigua, com a gerent del Consorci de la Costa Brava, organisme que s'ocupa de l'abastament i la depuració de les aigües, i també com a regidor de Medi Ambient de Girona.

La recerca històrica que duu a terme sobre el segle XIX posa de relleu, contràriament al que pot semblar, que els gironins no podien aconseguir l'aigua de boca dels rius. D'una banda, no hi havia bombes per fer arribar l'aigua del fondal fins a la part alta de la ciutat. De l'altra, els rius eren usats com una claveguera central i les condicions higièniques del líquid element no eren recomanables.

Un sistema de cisternes que s'abastaven de la pluja, més la mina històrica del Calvari, gestionada pel Bisbat, satisfien les necessitats migrades d'una societat medieval. Però els anys de sequera no hi havia aigua.

El creixement demogràfic i econòmic del segle XIX va anar acompanyat de nombroses protestes ciutadanes i debats polítics per l'escassetat d'aigua. Així és com el 1869 es va inaugurar la canonada proveïda per la mina d'Aiguaviva, que garantia 1.210 m³ diaris d'aigua potable. En una ciutat d'uns 15.000 habitants, els abonats van poder gaudir per fi d'"aigua corrent"; és a dir, els que pagaven tenien un fil d'aigua dia i nit rajant a casa.

La mina d'Aiguaviva l'explotava un particular de Barcelona, Ernesto Abelló, que va aconseguir una concessió per a 99 anys, i regava amb 100 m³ diaris gratuïts les fonts de la ciutat.

Això no obstant, explica Serra, les protestes no es van apaivagar perquè el sistema era precari i la canonada rebentava sovint. Una regió rica en recursos hidràulics patia escassetat.

El 1920 es va fundar la Sociedad Aguas Potables de Gerona, SA, que eleva l'aigua fins a un dipòsit de 2.000 m³ construït al costat de la Torre Gironella i en fa un altre a la torre d'Alfons XII.

Durant la Guerra Civil, de 1936-1939, la societat va ser col·lectivitzada i, en acabar el conflicte, va retornar als antics propietaris.

El 1949, l'Ajuntament va comprar l'empresa i va municipalitzar el servei, i així va ser gestionat fins al 1975. El 1958 es va abandonar definitivament la mina d'Aiguaviva, que va ser substituïda per nous pous construïts a la Devesa.

Els pous resulten insuficients i el 1973 s'inaugura l'abastament d'aigua potabilitzada portada des del Pasteral. La gestió es va posar a concurs el 1975 i va guanyar l'empresa Girona SA. La ciutat s'abasteix, des de 1976, amb aigües superficials del Ter potabilitzades i desinfectades amb clor.

A partir de 1992, el servei és gestionat per l'empresa mixta AGISSA. El soci privat és l'empresa preexistent Girona SA. Avui el servei té uns 65.000 abonats i subministra uns 10.000.000 m3 anuals.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/cultura/2015/11/09/manel-serra-soste-que-torre/752176.html?utm_source=rss